

УДК 378(477):811.111

DOI: 10.31376/2410-0897-2025-2-58-99-105

АНГЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ АКАДЕМІЧНИХ ЦІЛЕЙ У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ: НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ, СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ

Мілютіна Ольга Костянтинівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та методики викладання
Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
e-mail: miliutina@gnpu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-8973-8778

Марєєв Дмитро Анатолійович

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов та методики викладання
Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
e-mail: marieiev@gnpu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-6282-8052

Чайка Олена Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та методики викладання
Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
e-mail: chayka@gnpu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-3650-3991

У статті обґрунтовано значущість англійської мови для академічних цілей (English for Academic Purposes, EAP) у системі вищої освіти України в умовах глобалізації, цифровізації та інтернаціоналізації наукового знання. Розглянуто переваги впровадження курсу EAP, зокрема розвиток академічного письма, критичного мислення, академічної доброчесності, розширення академічної мобільності. Виокремлено основні виклики, що ускладнюють інтеграцію EAP у заклади вищої освіти, передусім нечіткість нормативної бази, недостатня підготовка викладачів, різноманітність студентів, брак цифрової інфраструктури та міждисциплінарної взаємодії. Окреслено перспективні напрями подальших досліджень у галузі академічної англійської мови.

Ключові слова: англійська мова для академічних цілей, вища освіта, академічне письмо, академічна доброчесність, цифрові технології, міждисциплінарна інтеграція, академічна мобільність.

Постановка проблеми. У сучасному академічному просторі англійська мова є ключовим засобом міжнародної наукової комунікації, обміну знаннями та доступу до глобальних освітніх й наукових ресурсів. Володіти англійською означає те саме, що вміти користуватися комп'ютером, мобільним телефоном чи керувати машиною. Зокрема, за даними ресурсу NAUKA, 95% контенту Web of Science представлено саме цією мовою [8]. Більшість індексованих статей у Scopus, PubMed теж є англійськими, що підкреслює її провідну роль у забезпеченні публічності результатів наукової діяльності. Знання англійської є обов'язковою умовою участі у значній кількості програм міжнародної академічної мобільності [5, с. 11].

З огляду на це особливо актуальним є формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, необхідних для ефективного використання англійської мови не тільки в професійному (фаховому), а й в академічному середовищі. Саме тому вивчення англійської мови для академічних цілей (English for Academic Purposes, або EAP) набуває особливої значущості у закладах вищої освіти України.

English for Academic Purposes – це спеціалізований напрям викладання англійської мови, орієнтований на розвиток навичок академічного письма, читання, усного та аудіального спілкування відповідно до вимог вищої освіти [9]. Залежно від сфери науки англійську мову для академічних цілей поділяють на різні підтипи, наприклад, «англійська мова для сфери менеджменту, фінансів та економіки, англійська для використання в інженерно-технічній сфері, англійська для науковців, англійська для медиків-науковців, англійська для юристів і т.д.» [1, с. 35].

Вивчення EAP у межах університетської підготовки сприяє розвитку академічної та мовної компетентності, формуванню навичок наукового письма, критичного мислення, ефективного використання англійськомовних джерел, а також підготовці здобувачів вищої освіти до участі у міжнародних конференціях та дослідницьких проєктах. Оволодіння EAP відкриває доступ до світових наукових ресурсів, розширює можливості академічної мобільності та підвищує конкурентоспроможність студентів як на національному, так і на міжнародному ринках праці.

У грудні 2014 р. Британська Рада в Україні розпочала проєкт «English for Universities». У його рамках було проведено дослідження і проаналізовано статус англійської мови у закладах вищої освіти України. За результатами проєкту було розроблено «Концептуальні засади державної політики щодо

розвитку англійської мови у сфері вищої освіти» – документ, який визначає концептуальні засади державної політики щодо підтримки розвитку та застосування англійської мови у вищій освіті в Україні [3].

Законодавчі документи України підкреслюють важливість вивчення англійської мови для академічних цілей. Зокрема, відповідно до Методичних рекомендацій щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України (Наказ МОН № 898 від 25.07.2023) [4], визначено чіткі мовні орієнтири, яких мають досягати здобувачі освіти та викладачі. Прийнятий у 2024 році Закон України «Про застосування англійської мови в Україні» (№ 3788-IX від 06.06.2024, із змінами № 4059-IX від 19.11.2024) [6] закріплює англійську мову як стратегічний інструмент міжнародної інтеграції України у науковий, освітній, економічний та культурний простір. Закон передбачає розширення застосування англійської у вищій освіті, підвищення рівня володіння англійською серед студентів та викладачів, створенню, запровадженню та/або поширенню інноваційних цифрових ресурсів для вивчення цієї мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення англійської мови для академічних цілей (EAP) є одним із провідних напрямів лінгвістичних та педагогічних досліджень.

Зокрема, К. Гайланд у своїх дослідженнях розглядає EAP як комплекс комунікативних практик, які охоплюють різноманітні академічні жанри: від студентського письма до наукових статей та презентацій. Науковець підкреслює, що навчання EAP має бути контекстуалізованим, із урахуванням специфіки дисциплінарних жанрів, що дозволяє студентам ефективно інтегруватися у міжнародну наукову спільноту. Науковець також акцентує увагу на необхідності навчати студентів риторичним стратегіям: як формувати заголовки, писати висновки, дотримуватися балансу між переконливістю та академічною доброчесністю, враховувати правила самоцититування та їх вплив на академічну етику [9].

Б. Полтрідж і С. Старфілд у «The Handbook of English for Specific Purposes» доповнили ці підходи, аналізуючи особливості застосування EAP у різних професійних галузях та наголосили на необхідності вивчення жанрових особливостей академічних текстів. М. Чарльз у цьому ж виданні акцентує увагу на корпусних та жанрових дослідженнях EAP, а також розглядає EAP як сукупність соціальних практик у глобальному та інституційному контекстах [17].

Останні дослідження фокусуються на інтеграції цифрових технологій у процес викладання EAP. Нваприклад, А. Нурі наголошує на ефективності використання мультимодальних ресурсів, проєктного навчання, автоматизованих систем оцінювання (AWE), віртуальної реальності (VR), штучного інтелекту (AI) та систем управління навчанням (LMS). Учений доводить, що залучення таких інструментів до навчання дозволяє студентам розвивати навички академічного письма, усного мовлення, критичного мислення та презентацій [13].

Х. Лі підкреслює, що успішне впровадження EAP у вищій освіті залежить від комплексної підготовки викладачів, врахування різного рівня мовної підготовки студентів та забезпечення доступності ресурсів незалежно від мовного середовища [12].

Дж. Роу, М. Перкінс та Ю. Трегубова запропонували модель EAP-AIAS (English for Academic Purposes – AI Assessment Scale), яка адаптує AIAS для оцінювання академічної англійської із залученням інструментів генеративного штучного інтелекту (GenAI). Вони наголошують на важливості етичного та педагогічно обґрунтованого використання штучного інтелекту в оцінюванні письмових робіт, презентацій та дослідницьких проєктів у контексті EAP [15].

Питання розвитку академічної доброчесності та формування навичок уникнення плагіату у студентів EAP докладно розглядають М. Перкінс, У. Гезгін та Дж. Роу. Вони акцентують увагу не те, що EAP відіграє ключову роль у формуванні відповідального ставлення до академічного письма та вмінь правильного цитування й інтеграції джерел [14].

Українські дослідники також активно працюють у цьому напрямі. Зокрема, О. Ільченко та Н. Крамар у розвідці «Нові тенденції у викладанні англійської мови для академічних цілей» [10] розглядають еволюцію EAP в Україні, концепцію «симілекту» та проблематику міжкультурної комунікації, а також роль CEFR-2018 у контексті академічної письмової діяльності, окреслюють теоретичне підґрунтя та методологічні принципи викладання англійської мови для наукових публікацій (English for Research Publication Purposes, ERPP) як нової підгалузі англійської мови для академічних цілей.

Дослідження Н. Крамар, Я. Бедрич та З. Шелковникової підтверджують позитивне ставлення українських аспірантів до використання інструментів штучного інтелекту в навчанні EAP, що свідчить про актуалізацію новітніх підходів у сфері викладання академічної англійської [11].

О. Ільченко, Н. Крамар, З. Шелковникова та Я. Бедрич аналізують особливості викладання академічної англійської з урахуванням потреб студентів різних рівнів підготовки та необхідності застосування сучасних освітніх технологій [2].

О. Заболотна, Н. Гут та І. Щербань доводять, що вивчення ЕАР у педагогічних університетах підвищує наукову мотивацію студентів та сприяє їхній активній участі в дослідницькій діяльності [20].

Р. Вестерланд разом із українськими дослідниками О. Чугай, С. Петренком й І. Зуєнок аналізують досвід викладання англійської мови в умовах дистанційного навчання, пандемії та воєнного стану, підкреслюючи важливість цифрових платформ для забезпечення безперервності та якості навчання [19].

Для полегшення оволодіння практичними навичками ефективного академічного письма англійською мовою О. Румянцева розробила глосарій з академічного письма. Термінологічний словник насамперед призначений для здобувачів третього рівня вищої освіти і містить понад 2000 прикладів академічного вокабулярія і є дуже корисним для представлення результатів наукового дослідження як в письмовій, так і в усній формі [7].

Метою цієї статті є обґрунтування необхідності вивчення англійської мови для академічних цілей у закладах вищої освіти України та визначення основних переваг, які отримують студенти, володіючи ЕАР у сучасному освітньому та професійному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Як уже зазначалося, English for Academic Purposes зосереджується на розвитку мовних навичок, необхідних для успішної академічної діяльності. Відповідно до визначення, запропонованого К.Гайлендом та Ф.Шоу, ЕАР – це підхід до навчання англійської мови, орієнтований на специфічні комунікативні потреби студентів у конкретному академічному контексті. На відміну від загального вивчення англійської мови, ЕАР має чітко окреслену мету – формування мовних та дискурсивних навичок, необхідних для розуміння та створення наукових текстів, участі в академічних дискусіях, підготовки презентацій та ефективного опрацювання професійної інформації англійською мовою [17].

У світовій практиці існують дві основні моделі впровадження ЕАР у вищу освіту:

- Stand-alone Model – автономні курси ЕАР, що орієнтовані на формування загальних академічних навичок незалежно від спеціальності; коли ЕАР викладають як окремий курс, який здійснює підготовку студентів до академічної діяльності загального характеру;

- Embedded Model – інтегровані курси, що використовують жанровий підхід і формують академічну грамотність в контексті професійних дисциплін, коли елементи ЕАР впроваджуються безпосередньо у фахові дисципліни. У цьому випадку мовна підготовка тісно пов'язана зі змістом спеціальності.

Сучасні дослідники світової практики викладання ЕАР у вищій освіті (К.Гайленд, Ф.Шоу, Л.Хемп-Лайонз, К.Фік, Дж.Своулз та ін.) описують Stand-alone курси як такі, що фокусуються на формуванні загальних академічних навичок (writing, reading, presentation skills) незалежно від фаху, наголошуючи на тому, що цей підхід є традиційним у багатьох університетах і його часто використовують для підготовки студентів з недостатнім рівнем англійської, підкреслюючи їхню важливість на початкових етапах навчання, особливо для розвитку письмової академічної англійської. Дослідники вважають, що ефективність Stand-alone курсів ЕАР полягає в тому, що вони дають здобувачам вищої освіти базу для подальшої інтеграції в академічне середовище. Зокрема К. Гайленд та Л.Хемп-Лайонз у статті «ЕАР: Issues and Directions» [9] докладно описують Stand-alone курси як такі, що фокусуються на формуванні загальних академічних навичок (writing, reading, presentation skills) незалежно від фаху, а у своїй фундаментальній праці «The Routledge Handbook of English for academic purposes» К.Гайленд зазначає, що ЕАР часто викладається як окремі кредитні курси академічного письма, наприклад college composition, або як додаткові програми, що навчають загальних академічних навичок [17].

Водночас більшість науковців (К.Гайленд, Дж.Свейлз, Н.Сторч, Дж.Мортон, С.Томпсон та ін.) відзначають переваги інтегрованого підходу до викладання ЕАР (Embedded Model), який забезпечує вивчення англійської мови у професійному контексті, що підвищує мотивацію студентів та сприяє глибшому засвоєнню як мовного, так і професійного контенту [17].

У контексті глобалізації та інтернаціоналізації освіти курс English for Academic Purposes відіграє дедалі важливішу роль у підготовці конкурентоспроможних фахівців. Його інтеграція у вищу освіту сприяє не лише вдосконаленню мовної компетентності студентів, але й розвитку широкого спектра академічних і професійних навичок.

Однією з ключових переваг ЕАР є формування академічної комунікативної компетентності, що включає навички читання наукової літератури, написання академічних текстів (есе, рефератів, звітів тощо), ведення дискусій, презентацій результатів дослідження тощо. Завдяки цьому студенти, по-перше, набувають здатності ефективно функціонувати в англійськомовному академічному середовищі.

По-друге, ЕАР сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей, оскільки передбачає роботу з автентичними науковими текстами, аналіз джерел, порівняння концепцій, обґрунтування позицій та аргументовану дискусію. Це відповідає сучасним вимогам до академічної освіти,

де мовна підготовка невіддільна від когнітивного розвитку.

По-третє, курс ЕАР є важливим інструментом підвищення академічної доброчесності. Ознайомлення студентів із поняттями плагіату, цитування, академічного стилю письма та етики наукової комунікації формує культуру відповідального дослідника та підвищує якість студентських наукових робіт.

Крім того, ЕАР має значний вплив на розширення академічної мобільності студентів, оскільки дозволяє їм ефективно проходити навчання або стажування в закордонних університетах, брати участь у міжнародних конференціях, писати заявки на гранти та дослідницькі проєкти англійською мовою, що в подальшому підвищить їхню конкурентоспроможність.

Не менш важливим є і те, що курс ЕАР сприяє професіоналізації освітнього процесу, оскільки дозволяє адаптувати мовну підготовку до потреб конкретної спеціальності (наприклад, EAP for Professional Education, EAP for Sciences, EAP for History etc.), тим самим посилюючи міждисциплінарну інтеграцію та актуальність отриманих знань.

Також ЕАР дає змогу впроваджувати інноваційні освітні технології, зокрема платформи дистанційного навчання, цифрові корпуси академічних текстів, автоматизовані системи оцінювання письма, що стимулює розвиток цифрової компетентності студентів і викладачів.

Отже, курс English for Academic Purposes є не лише засобом вдосконалення мовної підготовки, а й потужним інструментом інтеграції в міжнародний академічний простір, розвитку академічної культури, професійної ідентичності та підвищення якості вищої освіти загалом.

Однак, попри зростання інтересу до курсу English for Academic Purposes у контексті інтернаціоналізації освіти та розширення академічної мобільності, його повноцінна інтеграція в освітні програми університетів супроводжується низкою суттєвих викликів.

По-перше, спостерігається невизначеність цілей і змісту ЕАР-курсів, що зумовлена відсутністю уніфікованих стандартів щодо структури, тривалості та очікуваних результатів навчання. Часто домінує формальний підхід, орієнтований переважно на мовну правильність, а не на розвиток академічної комунікативної компетентності, що є сутністю ЕАР.

По-друге, низька мотивація студентів зумовлює поверховий підхід до опанування курсу. Студенти не завжди усвідомлюють важливість академічної англійської у своїй фаховій підготовці, особливо на початкових етапах навчання, що негативно впливає на якість засвоєння матеріалу.

Ще одним викликом є обмежена професійна підготовка викладачів. У більшості закладів вищої освіти спостерігається нестача викладачів, які володіють одночасно глибокими знаннями англійської мови, методикою її викладання та компетентністю в академічному письмі, академічній етиці, дискурсивних практиках різних дисциплін. Це вимагає розширення програм професійного розвитку фахівців.

Крім того, мовна та академічна різнорівневність студентів ускладнює процес розробки універсального курсу. Відмінності у рівні володіння англійською мовою, академічним стилем письма, навичками читання наукових текстів потребують диференційованого підходу до навчання. Обмеженість навчальних годин і ресурсного забезпечення також негативно впливають на якість викладання.

Актуальним викликом є і відсутність міждисциплінарної інтеграції ЕАР із фаховими дисциплінами. Зазвичай ЕАР викладають окремо від основних предметів, що не дозволяє повноцінно формувати фахову академічну компетентність студентів. Ефективна інтеграція потребує тісної співпраці та адаптації змісту курсу до потреб конкретної спеціальності.

Зрештою, важливим чинником є недостатня цифрова інфраструктура та доступ до актуальних освітніх ресурсів. У більшості закладів вищої освіти відсутні спеціалізовані електронні платформи, онлайн-корпуси академічної англійської, системи перевірки академічної доброчесності тощо. Водночас впровадження цифрових технологій, таких як інтерактивні симуляції, чат-боти для письма, системи автоматичного зворотного зв'язку та аналітики навчання, може значно підвищити ефективність ЕАР.

Таким чином, інтеграція ЕАР в університетську освіту є складним і багатогранним процесом, що вимагає системного підходу, оновлення нормативно-методичної бази, розвитку цифрової інфраструктури, а також перегляду ролі академічної англійської в загальній парадигмі підготовки майбутніх фахівців.

Висновки. Отже, англійська мова для академічних цілей (English for Academic Purposes, або ЕАР) є необхідною складовою якісної підготовки здобувачів вищої освіти в умовах інтернаціоналізації освітнього простору та активізації наукової комунікації. Інтеграція ЕАР у структуру вищої освіти України сприяє формуванню академічної компетентності, розвитку навичок наукового письма, критичного мислення, академічної доброчесності та здатності до участі у міжнародних академічних практиках.

Разом із тим процес упровадження курсів ЕАР супроводжується низкою викликів: невизначеністю цілей і змісту курсу, недостатньою підготовкою педагогічних кадрів, різнорівневністю мовної компетентності студентів, фрагментарністю міждисциплінарної взаємодії та обмеженістю цифрового забезпечення. Успішна реалізація потенціалу ЕАР потребує комплексного науково-методичного підходу,

оновлення освітніх програм, підвищення кваліфікації викладачів, упровадження сучасних цифрових технологій та забезпечення інституційної підтримки з боку закладів вищої освіти.

У межах подальших наукових розвідок доцільно зосередити увагу на таких напрямках:

- моделювання ефективних форматів інтеграції ЕАР у фахові дисципліни з урахуванням галузевої специфіки;
- вивчення ефективності цифрових платформ та штучного інтелекту в оцінюванні академічного письма;
- порівняльний аналіз вітчизняного та міжнародного досвіду викладання ЕАР;
- розроблення практичних ресурсів для диференційованого навчання академічної англійської;
- дослідження впливу курсів ЕАР на академічну успішність, мотивацію та мобільність здобувачів освіти.

Перспективним є міждисциплінарний підхід до викладання ЕАР, який дозволяє максимально адаптувати мовну підготовку до потреб конкретної спеціальності, а також сприяє реалізації принципу студентоцентризму та підвищенню якості освітнього процесу загалом.

Список використаної літератури

1. Веклюк А. О. Поняття фахової мови в німецькій, англійській та українській лінгвістиці. Особливості і характеристики фахової мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2023. № 61. Т. 1. С. 34–36.
2. Ільченко О., Крамар Н., Шелковнікова З., Бедрич Я. Академічна англійська: опорні конспекти до занять. *Academic English: Class Takeaways* : навч. посіб. 2-ге вид., доопрацьоване. Київ, 2025. 306 с.
3. Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти. URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/programmes/english/higher-education/policy-on-english> (дата звернення: 14.07.2025).
4. Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/npa/metodichni-rekomendaciyi-shodo-zabezpechennya-yakisnogo-vivchennya-vikladannya-ta-vikoristannya-anglijskoyi-movi-u-zakladah-vishoyi-osviti-ukrayini> (дата звернення: 14.07.2025).
5. Мілютіна О. К. Вплив глобалізації англійської мови на розвиток мовної, іншомовної освіти. *Підготовка вчителя іноземної мови (англійської) для Нової української школи* : колективна монографія / Мілютіна О. К., Лавриченко Н. М., Заремська І. М. та ін. ; за заг. ред. Н. М. Лавриченко. Суми, 2018. С. 7–37.
6. Про застосування англійської мови в Україні : Закон України; зі змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 6 червня 2024 року № 3788-IX (ураховуючи зміни, внесені Законом України від 19 листопада 2024 року № 4059-IX). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/t243760?an=1> (дата звернення: 14.07.2025).
7. Румянцева О. А. Активна лексика наукового дослідження: українсько-російсько-англійський глосарій з академічного письма – для здобувачів ступеня доктор філософії, докторів філософії, докторів наук, викладачів ЗВО, дослідників, перекладачів і магістрів : словник. Одеса, 2022. 147 с.
8. Як написати статтю для публікації в базах Web of Science та Scopus. URL: <https://nauka.gov.ua/information/yak-napysaty-stattiu-dlia-publikatsii-v-bazakh-web-of-science-ta-scopus/> (дата звернення: 14.07.2025).
9. Hyland K., Hamp-Lyons L. EAP: Issues and directions. *Journal of English for Academic Purposes*. 2002. Vol. 1. Iss. 1. P. 1–12. URL: [https://doi.org/10.1016/S1475-1585\(02\)00002-4](https://doi.org/10.1016/S1475-1585(02)00002-4) (дата звернення: 14.07.2025).
10. Ilchenko O. M., Kramar N. A. English for Academic Purposes: Keeping up with the Times. *Studia Linguistica*. 2020. Вип. 16. С. 40–57. URL: <https://doi.org/10.17721/StudLing2020.16.40-57> (дата звернення: 14.07.2025).
11. Kramar N., Bedrych Y., Shelkovnikova Z. Ukrainian PhD students' attitudes toward AI language processing tools in the context of English for academic purposes. *Advanced Education*. 2024. Iss. 24. P. 41–57. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.305061> (дата звернення: 14.07.2025).
12. Li H. Teaching academic English in higher education: Strategies and challenges. *Frontiers in Education*. 2025. Vol. 10. Article 1559307. URL: <https://doi.org/10.3389/feduc.2025.1559307> (дата звернення: 14.07.2025).
13. Nuri A. Innovative strategies for teaching English to university students: A global perspective. *EuroGlobal Journal of Linguistics and Language Education*. 2025. Vol. 2. № 2. P. 39–45. URL: <https://doi.org/10.69760/egille.2500015> (дата звернення: 14.07.2025).
14. Perkins M., Gezgin U. B., Roe J. Reducing plagiarism through academic misconduct education. *International Journal for Educational Integrity*. 2020. № 16. Article number: 3. URL: <https://doi.org/10.1007/s40979-020-00052-8> (дата звернення: 14.07.2025).
15. Roe J., Perkins M., Tregubova Y. The EAP-AIAS: Adapting the AI assessment scale for English for academic purposes. 2024. (A Preprint). URL: <https://doi.org/10.48550/arXiv.2408.01075> (дата звернення: 14.07.2025).
16. Swales J. M., Feak C. B. Academic Writing for Graduate Students, 3-rd Edition. Essential Skills and Tasks. Michigan ELT, 2012. 418 p.
17. The handbook of English for specific purposes ; Ed. by Paltridge B., Starfield S., Wiley J. 2013. 577 p. URL: https://vulms.vu.edu.pk/Courses/ENG516/Downloads/The_Handbook_of_English_for_Specific_Pur.pdf (дата звернення: 13.07.2025).
18. The Routledge Handbook of English for Academic Purposes. Edited by Ken Hyland and Philip Shaw. London and New York, 2016. 645 p.

19. Westerlund R., Chugai O., Petrenko S., Zuyenok I. Teaching and learning English at higher educational institutions in Ukraine through pandemics and wartime. *Advanced Education*. 2023. Iss. 22. P. 12–26. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.283353> (дата звернення: 14.07.2025).

20. Zabolotna O., Gut N., Shcherban, I. The role of English for academic purposes in maintaining future teachers' interest in research. *Advanced Education*. 2022. Iss. 20. P. 115–120. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.256236> (дата звернення: 14.07.2025).

ENGLISH FOR ACADEMIC PURPOSES IN HIGHER EDUCATION IN UKRAINE: REGULATORY FRAMEWORK, MODERN APPROACHES AND PRACTICAL EXPERIENCE OF IMPLEMENTATION

Miliutina Olha

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Chair of Foreign Languages and Teaching Methods
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

Mariev Dmytro

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, The Head of the Chair of Foreign Languages and Teaching Methods
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical

Chaika Olena

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Chair of Foreign Languages and Teaching Methods
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

Introduction. English is the key language of international scientific communication and access to global resources. 95% of Web of Science content and the majority of publications in Scopus and PubMed are in English. Knowledge of this language is essential for participation in academic mobility and research activities.

In this regard, teaching English for Academic Purposes (EAP) in Ukrainian higher education institutions is becoming particularly relevant. EAP helps higher education students develop skills in academic writing, critical thinking, using English-language sources, and participating in international projects.

Purpose. To substantiate the relevance of studying English for Academic Purposes (EAP) in higher education institutions of Ukraine and to determine the key benefits acquired by students through mastering EAP within the framework of the contemporary educational and professional environment

The research employed the following **methods**: examination, analysis, and synthesis of literature related to the research topic; as well as the descriptive method, which encompasses observation, interpretation, and the systematization of scientific and methodological information.

Results. English for Academic Purposes (EAP) is a targeted approach to teaching English that focuses on the development of linguistic and communicative skills necessary for successful academic performance. Its primary goal is to prepare students to produce and analyze academic texts, participate in scholarly discussions, deliver presentations, and work with subject-specific information in English.

Globally, two main models of implementing EAP in higher education are distinguished: the Stand-alone Model, which consists of autonomous courses aimed at developing general academic skills regardless of the students' field of study, and the Embedded Model, which integrates language instruction into professional disciplines. The stand-alone approach is considered effective at the early stages of study, especially for enhancing academic writing skills. At the same time, most scholars emphasize the advantages of the embedded model, as it enables a deeper understanding of content and increases student motivation.

In the context of globalization, the EAP course plays a crucial role in preparing qualified professionals by fostering not only language proficiency but also a broad range of academic and professional competencies essential in the modern educational environment.

Originality. The main challenges that complicate the integration of EAP into higher education institutions are highlighted, in particular, the unclear regulatory framework, insufficient training of teachers, the diversity of students, the lack of digital infrastructure, and interdisciplinary interaction.

Conclusion. English for Academic Purposes (EAP) is a key element of quality student training in the context of the internationalisation of education and the growing role of international scientific communication.

At the same time, the implementation of EAP is accompanied by a number of challenges, including inconsistency in the objectives and content of courses, lack of trained staff, different levels of English among students, weak interdisciplinary interaction, and insufficient digital support. To effectively realise the potential of EAP, a systematic approach is needed, including curriculum updates, professional development of teachers, the use of modern technologies, and support from educational institutions.

Key words: English for Academic Purposes; higher education; academic writing; academic integrity; digital technologies; interdisciplinary integration; academic mobility.

References

1. Vykliuk, A. O. (2023). Poniattia fakhovoi movy v nimetskii, anhliiskii ta ukrainskii linhvistytsi. Osoblyvosti i kharakterystyky fakhovoi movy [The notion of language for specific purposes in German, English and Ukrainian linguistics. The characteristics and peculiarities of the language for specific purposes]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Filolohiia – Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*, 61(1), 34 – 36. [in Ukrainian].
2. Ilchenko, O., Kramar, N., Shelkovnikova, Z., & Bedrych, Ya. (2025). Akademichna anhliiska: oporni konspekty do zaniat. *Academic English: Class Takeaways*. Navchalnyi posibnyk. 2-he vyd., dooprats. [Academic English: Class Takeaways. A textbook. 2nd ed., revised]. Kyiv [in Ukrainian].
3. Kontseptualni zasady derzhavnoi polityky shchodo rozvytku anhliiskoi movy u sferi vyshchoi osvity [Conceptual foundations of state policy regarding the development of English in higher education]. URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/programmes/english/higher-education/policy-on-english> [in Ukrainian].
4. Metodichni rekomendatsii shchodo zabezpechennia yakisnoho vyvchennia, vykladannia ta vykorystannia anhliiskoi movy u zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy [Methodological recommendations on ensuring quality learning, teaching and use of English in higher education institutions of Ukraine]. URL: <https://mon.gov.ua/npa/metodichni-rekomendacii-shchodo-zabezpechennia-yakisnogo-vyvchennia-vikladannia-ta-vikorystannia-anglijskoyi-movi-u-zakladakh-vishoi-osvity-ukrayini> [in Ukrainian].
5. Miliutina, O. K. (2018). Vplyv hlobalizatsii anhliiskoi movy na rozvytok movnoi, inshomovnoi osvity. *Pidotovka vchytelia inozemnoi movy (anhliiskoi) dlia Novoi ukrainskoi shkoly: kolektyvna monohrafiia* / O. K. Miliutina, N. M. Lavrychenko, I. M. Zaremska ta in.; za zah. red. N. M. Lavrychenko. [The impact of the globalization of the English language on the development of linguistic and foreign language education. In: Training a teacher of a foreign (English) language for the New Ukrainian School: collective monograph]. Sumy, 7 – 37. [in Ukrainian].
6. Pro zastosuvannia anhliiskoi movy v Ukraini: Zakon Ukrainy [On the use of the English language in Ukraine: Law of Ukraine]. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/t243760?an=1> [in Ukrainian].
7. Rumiantseva, O. A. (2022). Aktyvna leksyka naukovoho doslidzhennia: ukrainsko-rosiisko-anhliiskyi hlosarii z akademichnoho pysma – dlia zdobuvachiv stupenia doktor filosofii, doktoriv filosofii, doktoriv nauk, vykladachiv ZVO, doslidnykiv, perekladachiv i mahistriv: slovnyk [ACTIVE VOCABULARY OF SCIENTIFIC RESEARCH: UKRAINIAN-RUSSIAN-ENGLISH GLOSSARY FOR ACADEMIC WRITING for PhD candidates, PhDs, Doctors of Science, academics, researchers, translators and Master's Degree students]. Odesa [in Ukrainian].
8. Yak napysaty stattiu dlia publikatsii v bazakh Web of Science ta Scopus [How to write an article for publication in the Web of Science and Scopus databases]. URL: <https://nauka.gov.ua/information/yak-napysaty-stattiu-dlia-publikatsii-v-bazakh-web-of-science-ta-scopus/> [in Ukrainian].
9. Hyland, K. & Hamp-Lyons, L. (2002). EAP: Issues and directions. *Journal of English for Academic Purposes*, 1(1), 1–12. [in English].
10. Ilchenko, O. M. & Kramar N. A. (2020). English for Academic Purposes: Keeping up with the Times. *Studia Linguistica*. Iss. 16, 40 – 57 [in English].
11. Kramar, N., Bedrych, Y. & Shelkovnikova, Z. (2024). Ukrainian PhD students' attitudes toward AI language processing tools in the context of English for academic purposes. *Advanced Education*, 12(24), 41–57 [in English].
12. Li, H. (2025). Teaching academic English in higher education: Strategies and challenges. *Frontiers in Education*, 10, Article 1559307 [in English].
13. Nuri, A. (2025). Innovative strategies for teaching English to university students: A global perspective. *EuroGlobal Journal of Linguistics and Language Education*, 2(2), 39 – 45 [in English].
14. Perkins, M., Gezgin, U. B., & Roe, J. (2020). Reducing plagiarism through academic misconduct education. *International Journal for Educational Integrity*, 16(3) [in English].
15. Roe, J., Perkins, M., & Tregubova, Y. (2024). The EAP-AIAS: Adapting the AI assessment scale for English for academic purposes [in English].
16. Swales, J. M., & Feak, C. B. (2012). *Academic Writing for Graduate Students, 3rd Edition: Essential Skills and Tasks*. Michigan [in English].
17. Paltridge, B., & Starfield, S. (Eds.). (2013). *The handbook of English for specific purposes*. John Wiley & Sons, Inc. [in English].
18. *The Routledge Handbook of English for Academic Purposes*. Edited by Ken Hyland and Philip Shaw (2016). Routledge. [in English].
19. Westerlund, R., Chugai, O., Petrenko, S., & Zuyenok, I. (2023). Teaching and learning English at higher educational institutions in Ukraine through pandemics and wartime. *Advanced Education*, 10 (22), 12 – 26 [in English].
20. Zabolotna, O., Gut, N., & Shcherban, I. (2022). The role of English for academic purposes in maintaining future teachers' interest in research. *Advanced Education*, 9(20), 115 – 120 [in English].

Авторське право ©2025 автори, всі права захищено. Автори погоджуються, що ця стаття залишається у відкритому доступі на умовах Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

Отримано редакцією 15.07.2025 р.
Прийнято редакцією 15.08.2025 р.
Опубліковано 1.09.2025 р.